

Suomen Eduskunnan Pankkivaltuusmiesten

KERTOMUS

Eduskunnan Pankkivaliokunnalle

vuodelta 1908.

Helsingissä 1909,

Suomalaisen Kirjall. Seuran Kirjapainon Osakeyhtiö.

V. Toinen Pankin illästä

Suomen Eduskunnan Pankkivaltuusmiesten
 Keskus...
 Pääkontori...
 Helsinki...

KERTOMUS

Eduskunnan Pankkivaltuuskunnalle
 Vuoden 1908...
 Pääkontori...
 Helsinki...

Yl. Sihteeri

Helsingissä 1908
 Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjasto-Ostoslaitos

Syksyllä vuonna 1907 Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa alkanut ankara pula, joka pian pääsi Europankin oloihin vaikuttamaan, ei ollut vielä vuoden vaihteessa hel-

Johtava kat-
 saus raha-
 markkinoi-
 hin.

pottunut. Vuosi 1908 alkoi siis tavattoman korkeitten kor-
 kojen vallitessa; pankkidiskonto oli Lontoossa 7%, Berli-
 nissä 7 1/2%, Köpenhaminassa 8% j. n. e.
 Mutta niinkuin varakkaissa maissa on tavallista, ei
 rahapula Europan päämaissa nytkään jäänyt pitkäikäi-
 seksi. Diskontokorko oli jo vuoden ensimmäisenä kuukau-
 tena alentunut Englannissa 7%:sta 4%:iin, Ranskassa
 4%:sta 3%:iin, Saksassa 7 1/2%:sta 6%:iin, ja vuoden
 edellisen puoliskon kuluessa tasapaino Europan rahamark-
 kinoilla oli siinä määrin palannut, että näissä maissa vuode-
 nen keskivaiheella vallitsevat korot 2 1/2%, 3% ja 4%
 jäivät pysyviksi vuoden loppuun asti. Se tuntuva lamautu-
 minen, joka teollisuus- ja kauppa-alalla oli ollut rahan-
 niukkuuden seurauksena, ja johon sotaisten selkkausten
 pelko osaltaan oli vaikuttanut, sai aikaan senkin, että Eu-
 ropan pörsseissä oli runsaasti tarjona käytettävää pääomaa.

Meidän maassamme rahanniukkuus on ollut kuluneen
 vuoden pysyvänä tunnusmerkkinä. Se on pääasiallisesti
 aiheutunut siitä, että rautatierakennuksiin, uusien teolli-
 suusyriytysten perustamiseen sekä vanhojen laajentamiseen,
 kaupungintalojen rakentamiseen y. m. yrityksiin oli edelli-
 sinä vuosina sijoitettu enemmän pääomaa kuin kotoinen
 pääomanmuodostus oli ehtinyt luoda, eikä moneen vuoteen
 oltu saatu maahan vedetyksi ulkomailta pääomaa. Tämä
 rahanniukkuus kireytyi vielä kun 1907 vuoden tavattoman
 runsas syystuonti suureksi osaksi alussa vuotta 1908 joutui
 maksettavaksi, ja maan tärkeimmän vientitavaran, puu-
 tavarain, antama säästö alenevien hintojen tähden jäi ta-
 vallista vähemmäksi.

Onneksi vuoden sato yleensä tuli parempi kuin myöhäinen kevät ja hyvin kuiva alkukesä olivat antaneet syytä odottaa. Kun lisäksi ulkomaan tavarain tuonti useista syistä väheni ja ulkomaan rahamarkkinoilla vallitseva runsas rahansaanti ynnä alhaiset korot saattoivat ulkomaista pääomaa, jos kohta vähäisessä määrässä, tänne sijoitettavaksi, väheni rahanniukkuus meilläkin johonkin määrin vuoden jälkipuoliskolla.

Maan taloudelliselle toiminnalle on kuitenkin ollut haitaksi paitsi huonontuneet liikeolot maailmanmarkkinoilla vesistöjemme tavaton vedenvähyys, joka on tehnyt metsäntuotteiden lauttaamisen vaikeaksi ja useimmissa vesilaitoksissa vaikuttanut enemmän tai vähemmän epädullisesti tuotantoon, sekä myöskin maamme työmarkkinoilla yhä uudistuva levottomuus. Näistä seikoista on muun muassa ollut seurauksena, että kulutuskyky on maassa alentunut, että kauppiasten tavaravaihto on supistunut, että konkurssien luku on kasvanut sekä sääntöönpanot kauppa- ja säästöpankkeihin ovat alkaneet vähentyä.

Erittäin ilahuttavaa on sentähden, että Suomen on vuoden lopulla onnistunut, jos kohta verrattain kovilla ehdoilla, saada ulkomainen laina.

Luonnollista on että vuoden edellisellä puoliskolla, jolloin rahanniukkuus oli suurempi, useimmat maassa toimivat yksityispankit entistä enemmän käyttivät luottoa Suomen Pankissa. Myöntämistään lainoista sekä redis-kontatuista vekseleistä oli Suomen Pankilla niiltä saatava vuoden alussa 21,993,420 markkaa sekä 30 päivään Kesäkuuta 24,618,960 markkaa, mutta 31 päivään Joulukuuta se oli laskeutunut 8,312,095 markaksi.

Vaikka siis rahanniukkuus meillä vuoden jälkimäisinä kuukausina on ollut keventymässä, ei raha-asemaa kuitenkaan vielä saata katsoa läheskään tyydyttäväksi. Ei voi epäillä, että taloudellisen elämän yhä kehittyessä suurempia ja oikeutettuja vaatimuksia tulee asetettavaksi maan ainoalle setelinantoon oikeutetulle keskuspankille. Tuskin saattaa sanoa, että Suomen Pankki olisi hyvin varustettu näitä vaatimuksia kohtaamaan. Vertaillen toisiinsa Pankin tilaa 31 päivänä Joulukuuta 1907 ja samana päivänä 1908 huomaa nimittäin, että Pankin helpoimmin käytettävät varat, setelinanto-oikeuden arvovastine, on viime vuotena vähentynyt noin 14 1/2 miljoonalla markkaa, tahi oikeastaan 24 1/2 miljoonalla, koska Pankin tilassa 1908 vuoden lopussa näihin arvovastineisiin kuuluu mainitun vuoden ajalla otettu satunnainen ulko-

Voittovarojen käyttäminen.

mainen 10 miljoonan markan suuruinen kreditivi, joka lankee maksettavaksi ensitulevan Huhtikuun kuluessa. Tähän tulee vielä lisäksi, että yksityispankkien ulkomaiset varat obligatiooneissa ja tilisaatavissa ovat viime päivästä Joulukuuta 1907 Marraskuun loppuun 1908 vähentyneet 15 1/2 miljoonaa markkaa. Näihin seikkoihin katsoen pitävät Pankkivaltuusmiehet velvollisuutenaan lausua suotavaksi, että Pankin rahastoja edelleen kartutetaan, ja saavat siinä suhteessa ehdottaa, että vararahastoa tälläkin kertaa samoin kuin viime vuotena vahvistetaan Pankin vuosivoiton määrällä.

Erinäisiä Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita.

1 §.

*Ulkomainen
kreditivi ra-
hanpuutteen
huojentami-
seksi.*

Vaikkakin Suomen Pankin korkomäärät 1907 vuoden lopulla olivat tuntuvasti korotetut, kireytyi Pankin tila yhä edelleen 1908 vuoden alkupuolella. Korkeat korot vaikuttivat tosin ehkäisevästi uusien liikeyritysten syntymiseen, mutta eivät ylipäänsä voineet aikaansaada vähennystä jo olemassa olevien liikkeiden luottotarpeeseen, joka päinvastoin useammissa tapauksissa oli lisääntymässä. Pankin tilan kireytymiseen vaikuttivat osaltaan monet seikat, muun muassa viennin varsin epäedullinen asema, kun sitä vastoin tuonti, erittäinkin lisääntyneen kulutuksen sekä edellisen vuoden jokseenkin keskinkertaisen sadon johdosta samaan aikaan oli kasvanut. Että Suomen Pankin varoja näin ollen oli kysytty ja edelleen suurissa määrin kysyttiin oli luonnollista, varsinkin kun yksityispankkien ulkomaiset saamiset jo olivat suuresti vähentyneet ja vuoden vientitoiveet olivat epävarmat. Tähän tuli vielä lisäksi että, kuten Keisarillisesta Senaatista oli ilmoitettu, niistä 20,000,000 markasta, jotka Suomen valtiolaitoksen täytyi suorittaa Venäjän valtiorahastoon sotilastarpeitten kustantamista varten vuosilta 1906 ja 1907, kokonaista 15,000,000 markkaa oli suoritettava Venäjän tahi muussa ulkomaan arvonvastineessa, joka oli Pankin asetettava valtiovaraston käytettäväksi. Sitäpaitsi oli todennäköistä, että Suomen valtiolainojen vuotuismaksut, jotka valtio tavallisesti on omilla ulkomaisilla saamisillaan suorittanut, tänä vuonna suurimmaksi osaksi joutuisivat Pankin arvonvastineita käyttämällä maksettaviksi.

Näitä asianhaaroja harkitessaan ja huomioon ottaen, että Suomen Pankin asiana on, mikäli mahdollista, vastata siitä, että maan ulkomaisten maksuvälineiden tarve tulee tyydytetyksi, päättivät Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan siitä tekemän esityksen mukaisesti, 12 päivänä maaliskuuta 1908 Keisarilliselle Majesteetille alamaisuudessa ehdottaa, että Hallitus, nojautuen Suomen Pankille 19 päivänä helmikuuta 1895 annetun ohjesäännön 19 §:ään, Pankin metallisen kassan vahvistamiseksi Suomen Eduskunnan puolesta takaisi kymmenen miljoonan markan suuruisen, kahden vuoden kuluessa takaisin maksettavan ulkomaisen kreditivin sekä että Senaatti oikeutettaisiin hallituksen puolesta antamaan tämän takauksen ja ryhtymään niihin toimenpiteisiin, jotka kreditivin ottamista varten näyttivät tarpeellisilta.

Sittenkuin Keisarillinen Majesteetti oli hyväksynyt mainitun ehdotuksen, antoi Keisarillinen Senaatti Suomen Pankin Johtokunnan toimeksi Suomen valtion puolesta tehdä sopimuksen yllämainitusta kreditivistä, pidättäen Senaatti itselleen vallan vahvistaa kreditivin ehdot. Toimitettuaan mainitun tehtävän, lähetti Johtokunta 8 päivänä huhtikuuta 1908 Valtiovaraintoimituskunnalle asianmukaisesti vahvistettavaksi saman kuun 6 päivänä päivätyyn välikirjan, jonka kautta Tukholmassa oleva pankkihuone Stockholms Enskilda Bank oli sitoutunut antamaan 7,200,000 kruunun suuruisen kassakreditivin yhden vuoden ajaksi Suomen Pankin käytettäväksi. Asiata 9 päivänä sanottua huhtikuuta esiteltäessä katsoi Keisarillinen Senaatti hyväksi vahvistaa tehdyn sopimuksen.

Tämän kreditivin nojalla, josta ei ole tarvittu mitään nostaa, Pankin käyttämätön setelinanto-oikeus, alimmillaankin ollen, 15 päivänä kesäkuuta teki 22,220,000 markkaa, eikä ole ollut tarvis turvautua Suomen Pankin ohjesäännön 18 §:n määräykseen setelinanto-oikeuden väliaikaisesta korottamisesta Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä.

2 §.

Sittenkuin Eduskunta 1907 vuoden valtiopäivillä oli päättänyt ottaa rautatierakennuksia varten kuoletuslainan, joka olisi nimellisarvoltaan niin suuri, että se vastaisi 56 vuoden ajaksi vahvistettua 2,250,000 markan vuotuismaksua, sekä valtuuttaa hallituksen tarpeen vaatiessa lainaamaan lähinnä tarvittavan rahamäärän lyhempiäaikaisena velkana, ilmoitti Keisarillinen Senaatti kirjeessä 23 päivästä tammi-

*Valtiolainan
hankkiminen.*

kuuta 1908 Eduskunnan päätöksen vahvistamisen lähimässä tulevaisuudessa olevan odotettavissa ja antoi sen johdosta Suomen Pankille toimeksi viipymättä ryhtyä toimenpiteisiin konsortsion aikaansaamiseksi, joka ottaisi hankkiakseen sanotun valtiolainan. Kun oli kuulusteltu lainansaannin mahdollisuuksia eri tahoilla rahamaailmaa ja aikaisemmin tehdyt tarjoukset maalle vähemmin edullisina oli hyljätty, hyväksyttiin 17 päivänä joulukuuta 1908 Englannissa tarjottu 4 1/2 % laina, jonka ottivat Suomelle hankkiakseen toiminimi C. J. Hambro & Son Lontoossa, Swiss Bankverein, Aktiebolaget Stockholms Handelsbank, Stockholms Enskilda Bank ja Vereinsbank in Hamburg sekä Suomen Pankki, Suomen Yhdyspankki ja Kansallis-Osake-Pankki. Pankkivaltuusmiesten lausunnot näistä tarjouksista ovat merkityt Valtuusmiesten pöytäkirjoihin 23 ja 24 päivältä huhtikuuta, 5 ja 20 päivältä marraskuuta sekä 17 päivältä joulukuuta 1908.

3 §.

Suomen Pankin saatava toiminimeltä Haller, Söhle & C:ta.

Siinä kertomuksessa, jonka Pankkivaltuusmiehet ovat antaneet Pankkivaliokunnalle Suomen Pankin toiminnasta vuodelta 1907, on Pankin Hampurissa olleen kirjeenvaihtajan toiminimi Haller, Söhle & C:n maksunlakkautuksesta mainittu m. m., että Saksan lain mukaan kuolleen henkilön oikeudenomistajat vielä viiden vuoden kuluessa hänen kuolemansa jälkeen ovat vastuunalaiset hänen elin-aikanaan tekemistensä sitoumuksista. Tämän nojalla siis toiminimen Haller, Söhle & C:n entisen osakkaan Tohtori Martin Söhlen kuoltua huhtikuussa 1904 olivat vastuunalaisia siitä määräst toiminimen velkaa, joka oli olemassa Tohtori M. Söhlen kuollessa, ei ainoastaan toiminimen nykyiset osakkaat, vaan myöskin Tohtori M. Söhlen lapset, joista muut paitsi yksi isänsä kuoltua olivat eronneet toiminimestä. Kun suuri osa Suomen Pankin saatavasta Haller, Söhle & C:lta eli yhteensä Rmk 1,366,118: 67 oli syntynyt ennen Tohtori M. Söhlen kuolemaa, käski Pankki valtuuttamansa asiamiehen Tohtori Nolten, samalla kuin Pankin koko saatava Rmk. 1,938,401: 10 oli valvottava Haller, Söhle & C:n sittemmin konkurssiin luovutetussa pesässä, vaatimaan Tohtori M. Söhlen oikeudenomistajia maksamaan edellämainitun Rmk. 1,366,118: 67 suuruisen määrän. Koska kuitenkin muutkin Haller, Söhle & C:n saamamiehet olivat mainituilta oikeudenomistajilta samalla syyllä vaatineet määriä, jotka olivat Martin Söhlen oikeu-

denomistajain nostamaa perintöä paljon suuremmat, oli tuomioistuimien Hampurissa määrännyt n. k. „Nachlassverwaltung“in pesän selvitystä ja loppuun suoritusta varten. Pesän selvittäjän laatimien pesäluettelosten mukaan nousivat kuolinpesän varat Rmk:aan 432,751: 27 sekä velat Rmk:aan 1,184,126: 92, johon viimemainittuun määrään ei sisältynyt Suomen Pankin saatava.

Jo siihen aikaan kuin Tohtori M. Söhle kuoli, oli Suomen Pankin saatavasta suurin osa eli Rmk 1,000,000 talletuksena Haller Söhle & C:lta, ja tehtiin edelleen kuten ennenkin sopimus tämän talletuksen jatkamisesta kuukausittain. Muun muassa viimeksi mainitun seikan johdosta katsottiin Pankin saatava, mikäli sen suorittamista vaadittiin Tohtori Söhlen perillisiltä, riidanalaiseksi, ja koska pitkälinen oikeudenkäynti uhkasi suurilla kustannuksilla, tarjoomatta kuolinpesän huonon aseman tähden sanottavaa korvausta, ovat Pankkivaltuusmiehet erinäisten asiantuntijain lausuntoja hankittuansa sekä hyljättyänsä aikaisemmat ehdotukset, suostuneet 130,000 Reichsmarkan tarjoukseen, Pankille pidätetyllä oikeudella sen lisäksi peräi koko saatavastaan lankeavan osuuden toiminimi Haller Söhle & C:n konkurssipesästä. Kun nyt jo suoritettuun akordimäärään lisää nykyänsä suunnilleen tietyt osingot Haller Söhle & C:n konkurssista, tulee Suomen Pankki saamaan yhteensä jonkun verran yli 400,000 Suomen markkaa eli noin 18 % saatavastaan useinmainitulta toiminimeltä. Tätä asiaa on käsitelty Pankkivaltuusmiesten kokouksissa 23 päivänä toukokuuta, 16 ja 28 päivänä syyskuuta ja 14 päivänä marraskuuta.

4 §.

Kirjeessä 10 päivältä marraskuuta ilmoitti Johtokunta, *Suomen Pankin ulkomaiset asiamiehet.* että Banque de l'Union Parisienne Pariisissa oli tarjoutunut toimimaan Suomen Pankin kirjeenvaihtajana Pariisissa samoilla ehdoilla kuin on sovittu Pankin silloisten asiamiesten kanssa sanotussa kaupungissa. Koska Banque de l'Union Parisienellä, joka äskettäin oli hankkinut Suomen valtiolaitokselle lyhytaikaisen 16 miljoonan markan lainan, on noin 71 miljoonaa frangia omia varoja sekä se muutenkin on Ranskan ensimmäisiä, ovat Pankkivaltuusmiehet 11 p. marraskuuta valtuuttaneet Johtokunnan ottamaan Pankin viidenneksi asiamieheksi Pariisissa Banque de l'Union Parisiennen.

5 §.

Pankin vekseli- ja lainausliikettä koskevia määräyksiä.

Marraskuun 26 päivänä 1907 annettujen määräysten mukaan on Pankin lainanannossa käytetty seuraavia korkomääriä:

6 $\frac{1}{2}$ prosenttia diskontatessa puhtaita liikevekseleitä sekä irtisanottuja pankintalletustodistuksia, joiden eräpäivään ei ole kolmea kuukautta pitempi aika;

7 prosenttia diskontatessa samallaisia vekseleitä ja talletustodistuksia, joiden eräpäivään on kolmea kuukautta pitempi aika aina kuuteen kuukauteen asti;

7 prosenttia diskontatessa muita vekseleitä huolimatta siitä, onko niiden eräpäivään pitempi tai lyhempi aika;

6 $\frac{1}{2}$ prosenttia myönnettäessä hypoteekkilainoja ja kassakreditivejä, joiden vakuutena on kultaa ja hopeata, ulkomaan rahan määräisiä, Suomen valtion ja Suomen Hypoteekkiyhdistyksen valtion takuulla varustettuja obligatsioneja, niin myös ulkomaisten valtioiden taikka valtiotakuulla varustettuja obligatsioneja; sekä

7 prosenttia myönnettäessä hypoteekkilainoja ja kassakreditivejä muunlaista vakuutta vastaan.

Kassakreditivien sisäänkirjoitusmaksu laskettiin $\frac{1}{2}$ prosentin mukaan vuodelta, mutta kreditivejä ei myönnetty pitemmäksi ajaksi kuin puoleksi vuodeksi. Sen ohessa oli Johtokunta oikeutettu, kuten ennenkin, sattuvissa tapauksissa diskontatessa vekseleitä, joita ei ole pidettävä puhtaina liikevekseleinä, sovelluttamaan puhtaita liikevekseleitä varten voimassa olevia korkomääriä sekä erityisesti laskemaan nämät viimeainitut korkomäärät yksityispankkien vekseleitä rediskontatessa.

Elokuun 7 päivänä 1908 määrättiin, että diskontokorko sellaisista puhtaista liikevekseleistä ja yksityispankkien talletustodistuksista, joilla on kolmekuukautinen tahi lyhempi eräytymisaika, oli alennettava 6 prosenttiin sekä pitempiaikaisista liikevekseleistä ja talletustodistuksista 6 $\frac{1}{2}$ prosenttiin, jota vastoin muunlaatuisten vekselien diskontokorko sekä laina- ja kassakreditivikorko oli pysytettävä entisellään.

Syyskuun 19 päivänä alennettiin korot seuraaviin määriin, joita siitä lähtien on Pankin lainanannossa käytetty:

5 $\frac{1}{2}$ prosenttia diskontatessa puhtaita liikevekseleitä sekä irtisanottuja pankin talletustodistuksia, joiden eräpäivään ei ole kolmea kuukautta pitempi aika;

6 prosenttia diskontatessa samallaisia vekseleitä ja talletustodistuksia, joiden eräpäivään on kolmea kuukautta pitempi aika aina kuuteen kuukauteen asti;

6 $\frac{1}{2}$ prosenttia diskontatessa muita vekseleitä, huolimatta siitä onko niiden eräpäivään pitempi tai lyhempi aika;

5 $\frac{1}{2}$ prosenttia myönnettäessä hypoteekkilainoja ja kassakreditivejä, joiden vakuutena on kultaa ja hopeata, ulkomaan rahan määräisiä Suomen Valtion ja Suomen hypoteekkiyhdistyksen valtion takuulla varustettuja obligatsioneja sekä ulkomaisten valtioiden antamia taikka valtiotakuulla varustettuja obligatsioneja;

6 prosenttia myönnettäessä hypoteekkilainoja ja kassakreditivejä, joiden vakuutena on muunlaisia obligatsioneja, talletustodistuksia ja kiinnityksiä; sekä

6 $\frac{1}{2}$ prosenttia myönnettäessä hypoteekkilainoja ja kassakreditivejä osakkeita vastaan.

Määräykset kassakreditivien sisäänkirjoitusmaksusta, kreditivien ajasta ja Johtokunnan oikeudesta sattuvissa tapauksissa diskontatessa vekseleitä, joita ei voida pitää puhtaina liikevekseleinä, sovelluttaa puhtaita liikevekseleitä varten voimassa olevia korkomääriä sekä erityisesti laskea nämät korkomäärät yksityispankkien vekseleitä rediskontatessa ovat pysytetyt samanlaisina kuin olivat vuoden alussa.

6 §.

Vuonna 1908 ovat Pankkivaltuusmiehet käsitelleet yhteensä 6 maksuajan pitennystä, akordia ja muita helpotuksia koskevaa hakemusta, joista on tarkemmin kerrottu helmikuun 10 päivänä, maaliskuun 12, 24 ja 25 päivänä sekä huhtikuun 16 päivänä tehdyissä pöytäkirjoissa. Johtokunnan esityksestä ovat Pankkivaltuusmiehet joulukuun 31 päivänä 1908 päättäneet, että erinäiset Pankin saatavat, määrältään yhteensä 504,820 markkaa, olivat siirrettävät epävarmoihin. Tämän ohessa ovat Valtuusmiehet suostuneet siihen, että osa aikaisemmin epävarmoihin siirrettyjä saamia, yhteensä 8,594 markkaa 85 penniä, on kokonaan poistettu tileistä.

7 §.

Suomen Pankin ohjesäännössä määrätyn tarkastuksen ovat vuodelta 1907 Eduskunnan valitsevat tilintarkastajat toimittaneet maaliskuu- ja huhtikuussa 1908. Tarkastajain puoltosanan mukaisesti ja Pankin ohjesäännön tätä

Toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisten sitoumuksia Pankille.

Pankin hallinnon tarkastus.

koskevain säännösten nojalla ovat Pankkivaltuusmiehet Eduskunnan puolesta 7 päivänä huhtikuuta 1908 myöntäneet Johtokunnalle vastuunvapauden Pankin hallinnosta vuodelta 1907.

8 §.

Pankin lainausliikkeen tarkastus.

Joka kuukausi ovat Pankkivaltuusmiehet Pankin kirjojen ja tililaskujen sekä haarakonttoreista tulleiden ilmoitusten nojalla toimittaneet sellaisen Pankin liikkeen ja lainauksen tarkastuksen, kuin Valtuusmiehille annetun johtosäännön 2 §:ssä mainitaan. Myöskin ovat Pankkivaltuusmiehet joka kuukausi tarkastaneet Pankin Johtokunnan lähinnä edellisen kuukauden memoriaalipöytäkirjat.

9 §.

Katsastukset:
a) pääkonttorissa.

Pankin ohjesäännön 40 §:n määräyksen mukaisesti ovat Pankkivaltuusmiehet toimittaneet pääkonttorin kassaholvin ja kaikkien rahastojen sekä laina- ja vakuuskirjain ynnä talletusten katsastuksen, joka on tapahtunut marraskuun 7, 9, 10, 11, 13, 16, 18, 19 ja 25 päivänä. Sanotussa katsastuksessa saadut tulokset, jotka on annettu Johtokunnan tiedoksi, ovat olleet Pankin kirjain mukaiset.

b) maaseutu-
konttoreissa.

Mitä Pankin haarakonttoreihin tulee ovat Pankkivaltuusmiehet antaessaan määräyksiä valitsemillensa diskontokomiteain jäsenille myöskin kehottaneet heitä kerran kuukaudessa mielensä mukaan kulloinkin erikseen määrättävinä aikoina toimittamaan säädetyt katsastukset konttoreissa.

Sitäpaitsi ovat tarkastuksia toimittaneet:

Turun konttorissa 21—23 päivänä tammikuuta v. t. Pankinjohtaja Basilier;

Jyväskylän konttorissa 27 päivänä huhtikuuta Pankinjohtaja Järnefelt;

Oulun konttorissa 3—6 päivänä toukokuuta v. t. Pankinjohtaja Basilier;

Nikolainkaupungin konttorissa 7—8 päivänä toukokuuta v. t. Pankinjohtaja Basilier;

Wiipurin konttorissa 10—12 päivänä kesäkuuta v. t. Pankinjohtaja Basilier;

Joensuun konttorissa 24—26 päivänä syyskuuta v. t. Pankinjohtaja Basilier;

Sortavalan konttorissa 26—29 päivänä syyskuuta v. t. Pankinjohtaja Basilier;

Kuopion konttorissa 4 ja 5 päivänä joulukuuta v. t. Pankinjohtaja Basilier; sekä

Mikkelin konttorissa 7 ja 8 päivänä joulukuuta v. t. Pankinjohtaja Basilier.

Pietarin konttorin katsastusmiehenä on toiminut Suomen passiviraston päällikkö, Todellinen Valtioneuvos, Vapaaherra Th. Bruun ja hänen varamiehenään saman viraston oikeudenkäyntiapulainen Kollegineuvos H. J. Helenius.

c) Pietarin konttorissa.

10 §.

Sikäli kuin kuluneita seteleitä on pääkonttoriin saapunut ja suurempi määrä niitä kerääntynyt, ovat Pankkivaltuusmiehet sitä varten kutsutuilla henkilöillä lasketuttaneet sellaiset setelit, jotka sitten on poltettu Pankin talousrakennuksessa olevassa uunissa. Tietoja siten poltetuista seteleistä on Pankkivaltuusmiesten pöytäkirjoissa tammikuun 11, 13 ja 15, toukokuun 11, 13, 16 ja 19, syyskuun 3, 5, 8 ja 12 sekä marraskuun 14, 16, 18, 20 ja 23 päivältä 1908.

Kuluneiden setelien polttaminen.

11 §.

Sittenkuin Pankkivaltuusmiehet 17 päivänä heinäkuuta 1907 olivat päättäneet, että Pankin uusien setelien saattamiseksi taiteellisesti täysin tyydyttävään ulkoasuun palkintokilpailu oli toimeenpantava, valitsivat Pankkivaltuusmiehet 18 päivänä tammikuuta 1908 palkintotuomareiksi mainittua kilpailua varten Professori G. Nyströmin ja Kauppias M. Hallbergin, jotka Pankin Johtokunta oli tähän toimeen ehdottanut, sekä sen ohella vapaaherra E. G. Palménin, Arkkitehti Armas Lindgrenin ja Suomen Pankin Ylikamreerin A. Brobergin. Kun kilpailu ei antanut täysin tyydyttävää tulosta, on kysymyksen ratkaisu lykkäytynyt vuoteen 1909.

Pankin uusien setelien muoto.

12 §.

Suomen Eduskunnan kirjelmässä 30 päivältä loka-

Suomen Pankin käyttämättömät voittovarot.

delta, 5,032,092 markkaa 94 penniä, olivat Pankin vararastoon siirrettävät, minkä johdosta Pankkivaltuusmiehet ilmoittivat edelläsanan päätöksen Pankin Johtokunnalle tiedoksi ja noudatettavaksi.

13 §.

Pankin kiinteistöjä ja konttorihuoneustoja koskevia toimenpiteitä.

a) Kotkan konttori.

Kirjeessä 30 päivältä huhtikuuta 1908 ilmoitti Johtokunta, että Suomen Pankille oli ilmestynyt erittäin sopiva tilaisuus ostaa talonasema Kotkan kaupungissa, N:o 19 Aleksanterinkadun varrella, mikä talonasema sen puolesta oli verrattain edullinen, ettei Pankki tulisi omistamaan omaan tarpeeseensa sopimattomia rakennuksia. Rakennukset olivat siitä äskettäin palaneet ja talonasema, joka oli tarjottu Pankille kaupaksi 20,000 markan hinnasta, oli Aktiebolaget F. A. Collinin osakeyhtiön omistama ja suuruudeltaan 2,265 neliometriä. Koska tehty tarjous sekä hintaan että muihinkin seikkoihin katsoen näytti monessa suhteessa edulliselta, pyysi Johtokunta valtuutusta ostamaan Suomen Pankille sanotun talonaseman edellämaitulla hinnalla, pidättäen siinä tapauksessa, että tämä esitys hyväksyttäisiin, itselleen oikeuden vastedes Pankkivaltuusmiehille esittää miten talonasemalle olisi rakennettava. Viimeksimainitusta seikasta huomautti Johtokunta, että konttorin nykyistä huoneustoa koskeva vuokrasopimus on voimassa aina vuoteen 1921 asti ja koska sovittu vuokrasopimus siitä on suhteellisesti alhainen, oli Johtokunta sitä mieltä, ettei liene vaikeuksia saada huoneustoa ennen vuokrasopimuksen päättymistäkin siirretyksi toiselle vuokraajalle.

Asiata 7 päivänä toukokuuta 1908 käsitellessään katsoivat Pankkivaltuusmiehet hyväksi suostua edelläkerrrotun esitykseen.

b) Jyväskylän konttori.

Sen johdosta, että vuokra Suomen Pankin konttorin huoneustosta Jyväskylän kaupungissa oli korotettu Johtokunnan mielestä kohtuuttomaan määrään, pyysi Johtokunta valtuutusta oman talon hankkimista varten, johon Pankin huoneusto voitaisiin sijoittaa, ostamaan Kihlakunnantoumari A. Aejmelaeus'en omistaman talon ja talon aseman N:o 37 sanotussa kaupungissa, mikä kiinteistö oli tarjottu myytäväksi 42,000 markan hinnasta.

Asiata 28 päivänä syyskuuta 1908 käsitellessään katsoivat Pankkivaltuusmiehet olevan syytä suostua edelläkerrrottuun esitykseen, mutta sen johdosta, että Suomen

Eduskunnan Pankkivaliokunta Eduskunnalle saman kuun 3 päivänä antamassaan mietinnössä N:o 2 Suomen Pankin hallintoa ja tilaa vuonna 1907 koskevan tarkastuksen johdosta oli lausunut, että Pankkivaltuusmiehillä olisi ollut syytä alistaa eräs yhtäläinen asia Eduskunnan ja sen Pankkivaliokunnan harkittavaksi, minkä lausunnon Eduskunta oli hyväksynyt, päättivät Pankkivaltuusmiehet lähettää Johtokunnan edellämaitun kirjeen ynnä siihen kuuluvat asiakirjat Pankkivaliokunnalle sellaista toimenpidettä varten, johon asia antaisi aiheutta.

Kirjeessä 10 päivältä seuraavaa lokakuuta ilmoitti Pankkivaliokunta olevansa sitä mieltä että, kun asia koski verrattain vähäisen rahamäärän käyttämistä, sitä ei voitu katsoa senlaatuiseksi, että se olisi Eduskunnan harkittavaksi alistettava, minkä johdosta Pankkivaltuusmiehet 15 päivänä sanottua lokakuuta valtuuttivat Johtokunnan Pankille ostamaan puheena olevan kiinteistön edellä mainitulla hinnalla.

Johtokunnan esityksen mukaan valtuuttivat Pankkivaltuusmiehet 10 päivänä helmikuuta ja 7 päivänä toukokuuta 1908 Johtokunnan käyttämään yhteensä 2,377 markkaa 50 penniä erinäisten korjaustöiden toimittamiseen Pankin Oulussa omistamassa talossa.

Viimeksimainittuna päivänä myönsivät Pankkivaltuusmiehet myöskin Pankin Kuopiossa olevassa konttorissa toimitettavia korjauksia varten 813 markkaa.

Kirjeessä 15 päivältä huhtikuuta 1908 ehdotti Johtokunta, että Pankin Wiipurin kaupungissa omistamassa talossa toimitettaisiin erinäisiä tarpeen vaatimia korjaus- ja muutostöitä Professori G. Nyströmin laatimien piirustusten mukaan sekä että tähän tarkoitukseen saataisiin käytää 21,000 markkaan nouseva määräraha. Tämän ohessa huomautti Johtokunta, että ehdotetulla toimenpiteellä saatettaisiin rakennuksen fasaadit entistä yhdenmukaisemmiksi ja että parannusten tultua suoritetuiksi olisi mahdollista saada suurempaa vuokratuloakin huoneustoista. Mainittuun esitykseen suostuivat Pankkivaltuusmiehet 16 päivänä huhtikuuta 1908.

Sittenkuin Professori G. Nyström oli laatinut Pankin Wiipurin kaupungissa olevalle talonasemalle tehtävää uutta rakennusta varten piirustukset ja kustannusarvion, joka päättyi Smk:aan 580,000, myönsivät Pankkivaltuusmiehet 3 päivänä kesäkuuta 1908, Johtokunnan esityksestä, mainitun rahamäärän rakennushankkeeseen käytettäväksi, minkä ohessa Johtokunnalle annettiin oikeus rakennustyön pie-

c) Oulun konttori.

d) Kuopion konttori.

e) Wiipurin konttori.

nemmissä yksityiskohdissa, mikäli se kulloinkin soveliaaksi havaitaan, poiketa piirustusten suunnitelmasta.

14 §.

*Mikkelin ja
Wiipurin
konttorien
vartioiminen.*

Pankin Mikkelissä ja Wiipurissa olevien konttorien turvaamiseksi on ryhdytty erinäisiin toimiin, ja on Keisarillinen Senaatti tehdyistä hakemuksesta 4 päivänä toukokuuta 1908 myöntänyt korvausta Wiipurissa asetettavan ylimääräisen poliisikonstaapelin palkkaamiseksi.

15 §.

*Kassöörien
käsikassat.*

Koska se 50,000 markan suuruinen rahamäärä, joka siitä annetun määräyksen mukaan Pankin Tampereen konttorin apulaiskassanhoitajalla enintään sai olla käsikassana, lisääntyneen vaihto- ja diskontoliikkeen vuoksi oli havaittu riittämättömäksi, määräsivät Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan esityksestä, 11 päivänä tammikuuta 1908 sanotun käsikassan korkeimman määrän 75,000 markaksi.

Samasta syystä korottivat Pankkivaltuusmiehet 14 päivänä joulukuuta 1908 Pankin Porin konttorin käsikassan luvallisen korkeimman määrän 100,000 markasta 125,000 markkaan.

Koska venäjän rahan vaihto Pankin Wiipurin konttorissa vuosi vuodelta suuresti oli lisääntynyt sekä varsinkin kesäkuukausina kasvanut niin suureksi, ettei kassanhoitaja voinut tyydyttävästi palvella yleisöä, esitti Johtokunta, että sanottuun konttoriin perustettaisiin vaihtokassa venäjän rahan vaihtoa varten kesä-, heinä-, elo- ja syyskuun ajaksi v. 1908 sekä että asianomaisen kassanhoitajan palkkaamiseksi myönnettäisiin Pankin varoista 200 markan suuruinen kuukautinen määräraha. Tähän esitykseen suostuivat Pankkivaltuusmiehet 16 päivänä huhtikuuta 1908. Samalla määrättiin 7 p:nä toukokuuta 1908 sanotun vaihtokassan korkeimmaksi rahamääräksi 100,000 markkaa, jonka ohessa ylimääräisen vaihtokassan järjestämisen johdosta vakinaisen kassanhoitajan käsikassan korkein määrä alennettiin 200,000 markasta 150,000 markkaan.

Kirjeessä 28 päivältä syyskuuta 1908 ilmoitti Johtokunta, että venäjän rahojen vaihtoliike Wiipurin konttorissa yhä vieläkin oli siksi suuri, ettei konttori voinut tulla toimeen ilman sitä varten kesäkuukausiksi järjestettyä ylimääräistä kassaa ja esitti Johtokunta senvuoksi,

että mainittu kassa edelleenkin eli jälkeen lokakuun 1 päivän 1908 pysytettäisiin toistaiseksi, ehdottaen sen ohessa, että kassanhoitajan palkaksi myönnettäisiin 200 markkaa kuukaudessa. Pankkivaltuusmiehet suostuivat 28 päivänä syyskuuta 1908 kerrottuun esitykseen.

16 §.

Johtokunnan siitä tekemän esityksen johdosta määräsivät Pankkivaltuusmiehet 11 päivänä tammikuuta 1908, että Tampereen konttorin lisääntyneen vaihto- ja diskontoliikkeen vuoksi Pankin varoista oli toistaiseksi myönnettävä 125 markan suuruinen kuukautinen määräraha käytettäväksi konttoriapulaisen palkkaamista varten sanottuun konttoriin.

Samana päivänä päättivät Pankkivaltuusmiehet, koska Pankin Kotkassa olevan konttorin työ määrä oli suuresti lisääntynyt, että Pankin varoista oli maksettava 250 markan suuruinen kuukautinen määräraha ylimääräisen konttorikirjurin palkkaamiseksi sanottuun konttoriin 1908 vuoden loppuun asti ja että sen johdosta silloisen konttoriapulaisen palkkaamista varten käytetty 125 markan suuruinen kuukautinen määräraha oli lakkautettava. Joulukuun 31 päivänä 1908 päättivät Pankkivaltuusmiehet, että sanottu toimi oli pysytettävä toistaiseksi eli kunnes vakinaisen konttorikirjurinvirka tulee perustetuksi Kotkan konttoriin, josta Johtokunta oli ilmoittanut aikovansa kohdakkoin tehdä esityksen.

17 §.

Vuosirahasääntöön pantua määrärahaa virkaloman hankkimiseksi virka- ja palvelusmiehille on vuonna 1908 käytetty 18,812 markkaa 53 penniä. Pankkivaltuusmiesten päätös virkalomaa varten säädetyn määrärahan käyttämisestä on toukokuun 7 päivänä tehdyssä pöytäkirjassa.

Johtokunnan ilmoitettua Pankkivaltuusmiehille, että Johtokunta hakemuksen nojalla oli 1 päivänä helmikuuta 1908 myöntänyt eron virasta Suomen Pankin Ylikassöörille I. A. Landtmanille, ovat Pankkivaltuusmiehet saman kuun 10 päivänä päättäneet myöntää Ylikassööri Landtmanille hänen elinajakseen 7,000 markan suuruisen vuotuisen eläkkeen, joka Suomen Pankille 12 päivänä huhti-

Ylimääräisten apulais-ten palkkioita.

Muita määräraha-asiota.

a) Määräraha virkalomaa varten.

b) Eläkkeitä.

kuuta 1886 annetun vuosirahasäännön mukaan vastaa hänen koko palkkaansa.

c) Satun-
naisten palk-
kioitten
määräraha.

Neiti Selma Lagerspetz'ille, joka oltuaan pitemmän aikaa Pankin palveluksessa, joulukuussa 1908 erosi pankista, on myönnetty 300 markan suuruinen lahjapalkkio.

Pietarin konttorin molemmille rahanlukijoille, vahtimestarille ja vahtimestarinapulaishelle on annettu satunnaisten palkkioitten määrärahasta tavanmukaiset lahjapalkkiot pääsiäiseksi ja uudeksivuodeksi yhteensä 330 ruplaa.

Saman konttorin vahtimestarille A. Wasiljeffille, joka oltuaan kauan aikaa Pankin palveluksessa helmikuun 1 päivänä 1908 erosi toimestaan, ovat Pankkivaltuusmiehet myöntäneet 150 markan suuruisen lahjapalkkion.

Pankin pääkonttorin Ylivahtimestarille H. J. Paulin'ille on annettu edelläsanoitusta määrärahasta 400 markan suuruinen palkkio vuodelta 1908 ja vuodeksi 1909 on myönnetty 33 markan 33 pennin suuruinen kuukautinen lisäys hänen palkkaukseensa.

d) Tarve-
rahat.

Johtokunnan ilmoitettua, että Porin, Kuopion ja Sortavalan konttoreja varten vuodeksi 1908 määrätty tarverahat kasvaneen liikkeen johdosta eivät tulisi riittämään tarkoitukseensa, vaan että tehtyjen arviolaskujen mukaan Porin konttori olisi pakotettu käyttämään 690 markkaa 52 penniä, Kuopion konttori noin 500 markkaa ja Sortavalan konttori noin 375 markkaa mainittujen määrärahaain lisäksi, ovat Pankkivaltuusmiehet 16 päivänä huhtikuuta sekä 14 päivänä joulukuuta myöntäneet tarkoitusta varten edellämainitut määrät.

Pankille 5 päivänä maaliskuuta 1906 vahvistettuun vuosirahasääntöön liitetyn 8:n muistutuksen mukaan ovat Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esityksestä 31 päivänä joulukuuta 1908 myöntäneet seuraavat määrät tarverahoja Pankin haarakonttorien käytettäväksi vuonna 1909, nimittäin: Turun, Nikolainkaupungin ja Oulun konttoreille kullekin 1,200 markkaa, Porin, Joensuun, Sortavalan, Mikkelin, Hämeenlinnan, Jyväskylän ja Kotkan konttoreille kullekin 1,000 markkaa, Kuopion konttorille 1,300 markkaa, Wiipurin konttorille 3,200 markkaa ja Pietarin konttorille 2,500 markkaa.

e) Määrä-
raha uusia
seteleitä
varten.

Sittenkuin se lautakunta, jonka Pankkivaltuusmiehet 18 päivänä tammikuuta 1908 olivat asettaneet arvostelemaan ja palkitsemaan uusia seteleitä koskevassa kilpailussa jätettyjä ehdotuksia, oli lopettanut työnsä, myönsivät Pankkivaltuusmiehet 31 päivänä joulukuuta 1908 lautakun-

nan ulkopuolella Pankkia oleville jäsenille palkkiota toimestaan 20 markkaa kokoukselta, Arkkitehti E. Saarille aihelemapiirustusten uudestaan muodostelemisesta 1,000 markkaa ja Ylikamreeri A. Brobergille siitä, että hän oli toiminut lautakunnan sihteerinä 125 markkaa.

Sen johdosta että Suomen Pankin pääkonttorin vahtimestarilta K. A. Högström'iltä joulukuussa 1907 virantoumituksessa Pankin huoneistossa oli tuntemattomalla tavalla kadonnut pankin rahoja 5,000 markkaa, minkä vahingon vahtimestari Högström kohta sen jälkeen korvasi Pankille, katsoivat Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan esityksen mukaisesti, 14 päivänä joulukuuta 1908, huomioon ottaen tässä tapauksessa olevia asianhaaroja, kohtuulliseksi myöntää vahtimestari Högström'ille korvausta edelläkerrotusta vahingosta 4,500 markkaa.

f) Ylimääräinen määräraha.

18 §.

Sittenkuin Pankkivaltuusmiehet kirjeessä 10 päivältä helmikuuta 1908 olivat anoneet että, koska avoimeksi joutunut kanslistinvirka ulkomaista kirjeenvaihtoa varten Suomen Pankissa tulisi pitemmäksi aikaa jäämään täyttämättä, sanottuun virkaan kuuluva koko palkka, lukien 1 päivästä maaliskuuta 1908, saataisiin toistaiseksi käyttää sijaisen palkkaamiseen, on Keisarillinen Senaatti 25 päivänä ensiksimainittua kuuta suostunut kerrottuun esitykseen.

Kanslistin virka ulkomaista kirjeenvaihtoa varten.

19 §.

Helmikuun 7 päivänä 1908 on Keisarillinen Senaatti nimittänyt Suomen Pankin Tampereen konttorin kassanhoitajan A. L. R. Löfgrenin komisariukseksi Pankin Joensuu konttoriin.

Pankinkomisariuksen virat.

Sittenkuin Turun konttorin pankinkomisariuksen virka sen entisen hoitajan Hovineuvos A. Gripenbergin kuoleman johdosta oli joutunut avoimeksi, asetti Johtokunta viran jälleen täyttämistä varten ensimmäiselle sijalle Pankin Turussa olevan konttorin kassanhoitajan Werner Wegeliuksen, toiselle sijalle Suomen Pankin sihteerin, Varatuomari Max Sabellin ja kolmannelle sijalle vanhemman Kirjanpitäjän Pankin pääkonttorissa, Filosofianmaisteri John Wilhelm Hammarénin. Pankkivaltuusmiehet jättivät asian alaimella esityksellä 29 päivältä tammikuuta 1908 Keisarillisen

Senaatin ratkaistavaksi, puoltaen virkaan Kassanhoitaja Wegeliusta, joka myös sittemmin 25 päivänä seuraavaa helmikuuta nimitettiin puheenaolevaan virkaan.

Virkevapautta osaksi kivulloisuuden ja osaksi yksityisten asiain tähden ovat vuonna 1908 nauttineet allamainittujen konttorien hoitajat nimittäin:

Jyväskylän konttorin hoitaja I. O. P. Ruotzi kesäkuun ajan;

Oulun konttorin hoitaja E. Rehnäck heinäkuun ajan;

Porin konttorin hoitaja K. E. Broms elokuun ajan;

Kuopion konttorin hoitaja O. Wallenius 10 päivästä elokuuta saman kuun loppuun saakka;

Hämeenlinnan konttorin hoitaja B. E. Sundgren 22 päivästä elokuuta 1 päivään syyskuuta;

Mikkelin konttorin v. t. hoitaja K. G. Åkesson 16 päivästä elokuuta saman kuun loppuun;

Kotkan konttorin hoitaja W. Krogius 9 päivästä syyskuuta 13 päivään lokakuuta; ja

Pietarin konttorin v. t. hoitaja O. Lindberg 14 päivästä syyskuuta 28 päivään samaa kuuta.

Edellämainittujen virkalomien aikana ovat Pankkivaltuusmiesten määräysten mukaan pankkikomissariuksen virkoja tavallisesti hoitaneet asianomaisten konttorien kassanhoitajat.

Muutoin on kesälomaa myönnetty konttorinhoitajille kullekin yhden kuukauden aika, jonka ohessa Johtokunta on mainituille hoitajille hakemuksesta myöntänyt lyhempää virkevapautta, ei kuitenkaan viikkoa pitemmäksi ajaksi.

20 §.

Diskontokomiteat.

Sen johdosta että Joensuun konttorin diskontokomitean varajäsen Kauppias Kalle Parviainen oli ilmoittanut olevansa estetty ottamasta osaa sanotun diskontokomitean töihin, määräsi Pankkivaltuusmiehet 7 päivänä elokuuta 1908 Asemapäällikkö Carl Wainö Aspelundin vuoden loppuun asti olemaan varajäsenenä mainitussa diskontokomiteassa.

Diskontokomiteain jäseniksi sekä varajäseniksi vuodeksi 1909 valitsivat Pankkivaltuusmiehet 14 päivänä joulukuuta 1908;

Hämeenlinnan konttorissa jäseniksi Insinööri Johan Henrik Holménin ja Kauppias Anders Gustaf Skogsterin

sekä varajäseniksi Tehtailija Gustaf Richard Fältmarsin ja Oikeusneuvosmies Gustaf Leonard Idestamin;

Joensuun konttorissa jäseniksi Kauppias Wilhelm Hämmäläisen ja Lehtorin, Filosofian Tohtori Johan Wilhelm Ronimuksen sekä varajäseniksi Kauppias Johan Pitkon ja Asemapäällikkö Carl Wainö Aspelundin;

Jyväskylän konttorissa jäseniksi Hovineuvos Adolf Wilhelm von Zweybergin ja Toimitusjohtaja Hugo Parviaisen sekä varajäseniksi Varatuomari Hjalmar Hugo Ossian Hollmeruksen ja Kruununnimismies Anshelm Rönnebergin;

Kotkan konttorissa jäseniksi Varakonsuli Olaf Bülowin ja Kaupunginkamreeri Gösta Nordgrenin sekä varajäseniksi toisen Kaupunginlääkäri Viktor Hugo Alftanin ja Tullinhoitaja Robert Fredrik Wilhelm Staudingerin;

Kuopion konttorissa jäseniksi Kihlakunnantuomari Frans Oskar Möllerin ja Kunnallisneuvosmies Johan Fredrik Dahlströmin sekä varajäseniksi Lääninrahastonhoitajan Kollegiasessori Herman Werner Sahlsteinin ja Prokuristi Reino Brunilan;

Mikkelin konttorissa jäseniksi Kauppaneuvos Carl Fredrik Pöndisen ja Liikennetarkastaja August Fredrik Granfeltin sekä varajäseniksi Kapteeni Voldemar Winterin ja Varatuomari Ernst Edvard Rosenqvistin;

Nikolainkaupungin konttorissa jäseniksi Kauppaneuvos Carl Johan Hartmanin ja Pormestari Ivar Wilhelm Hasselblattin sekä varajäseniksi Kauppias Johan Edvard Backmanin ja Varakonsuli Lennart Eliel Backmanin;

Oulun konttorissa jäseniksi Kauppaneuvos Fredrik Adolf Riekin ja Oikeusneuvosmies Torsten Lundbergin sekä varamiehiksi Kunnallisneuvosmies Oskar Gustaf Laurinin ja Kauppias Herman Anderssonin;

Porin konttorissa jäseniksi Kihlakunnantuomari, Laamanni Theodor Leopold Eckin ja Konttoripäällikkö Claes Gotthard von Rehausenin sekä varajäseniksi Varakonsuli Hugo Rosenlevin ja Kaupunginkamreeri Johan Leinebergin;

Sortavalan konttorissa jäseniksi Kihlakunnantuomari Karl Gustaf Bergin ja Kauppias Wilho Sorvalin sekä varamiehiksi Kauppias Ossi Evert Kivisen ja Liikemies Alexander Johan Nissinin;

Tampereen konttorissa jäseniksi Kunnallisneuvos Carl Wilhelm Åkerlundin ja Tehtailija Oskar Björkellin

sekä varajäseniksi Varakonsuli Gösta Sumeliuksen ja Varatuomari Walter Björksténin;

Turun konttorissa jäseniksi Kunnallisneuvos Hans Gustaf Hoffstedtin ja Oikeusneuvosmies Ernst Petter Johan Thomén sekä varajäseniksi Kauppias Evert Wilhelm Nylundin ja Kapteeni, Vapaaherra Rolf Maximilian Carpelanin;

Wiipurin konttorissa jäseniksi Hovioikeudenneuvos Egid William Elfvingrenin ja Konsuliagentti Carl Edvin Ekströmin sekä varajäseniksi Kirjakauppias Viktor Hovingin ja Tukkukauppias William Otsakorven.

21 §.

*Pankin
Johtokunta.*

Elokuun 24 päivänä ovat Pankkivaltuusmiehet myöntäneet Johtokunnan puheenjohtajalle, Pankintirehtööri C. von Collanille yksityisten asiain vuoksi virkavapautta syyskuun 1 päivästä saman kuun 16 päivään saakka.

22 §.

*Pankkivaltuusmiesten
virantoimitus.*

Valtiopäiväjärjestyksen 74 §:n 2:ssa kohdassa olevan määräyksen johdosta toimitettiin 12 päivänä maaliskuuta 1908 arponnin siittä, ketkä Pankkivaltuusmiehet olivat vuorossa sanottuna vuonna eroamaan, jolloin joutuivat eroamisvuoroon niistä kolmesta valtuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikissa käsiteltävänä olevissa asioissa, Vapaaherra E. G. Palmén sekä niistä kolmesta valtuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikkien valtuusmiesten yhteisesti ratkaistavissa asioissa, Tilanomistaja H. G. Paloheimo.

Sen johdosta että entinen Senaattori L. Gripenberg, joka oli valittu olemaan osallisena kaikissa Pankkivaltuusmiesten käsiteltävissä asioissa, kesäkuussa 1908 muutti pois paikkakunnalta, kutsuttiin sen jälkeen asianomainen varamies Pankkivaltuusmiesten kokouksiin.

Syyskuun 19 päivänä 1908 toimitetussa Suomen Pankin pankkivaltuusmiesten ja tilintarkastajain ynnä heidän varamiestensä vaalissa tulivat valituiksi:

Pankkivaltuusmieheksi olemaan osallisena kaikissa valtuusmiesten käsiteltävinä olevissa asioissa Professori, Vapaaherra Ernst Gustaf Palmén;

Pankkivaltuusmieheksi olemaan osallisena kaikissa valtuusmiesten käsiteltävinä olevissa asioissa siksi ajaksi,

mikä entisellä Senaattorilla L. Gripenbergillä olisi ollut jälellä, Professori Kaarlo Juho Ståhlberg;

Pankkivaltuusmieheksi olemaan osallisena niiden asiain käsittelyssä, jotka ovat kaikkien pankkivaltuusmiesten yhteisesti ratkaistavat, Tilanomistaja Hjalmar Gabriel Paloheimo;

Pankkivaltuusmiesten varamieheksi: ensimmäiseksi varamieheksi Esittelijäsihteeri Akseli August Listo, toiseksi varamieheksi Lainvalmistelukunnan toisen osaston vanhempi jäsen Lakitiedetten Tohtori George Fredrik Granfelt; kolmanneksi varamieheksi Lääkintöneuvos Gustaf Rudolf Idman; neljänneksi varamieheksi vakuutustarkastaja, Filosofianmaisteri Gustaf Onni Immanuel Hallstén; viidenneksi varamieheksi lyseon lehtori, Filosofiantohtori Hugo Magnus Johannes Relander; ja kuudenneksi varamieheksi Kauppias Juho Santaholma;

Pankin tilintarkastajiksi: Kauppaoppilaitosten tarkastaja, Professori Ernst Jakob Waldemar Bonsdorff, Sanomalehdentoimittaja Wäinö Alfred Tanner, Lakitiedetten kandidaatti Jonas Castrén ja Maanviljelysneuvos Karl Wilhelm Bruncrona; sekä

Tilintarkastajain varamieheksi: ensimmäiseksi varamieheksi Suomen liikemiesten kauppaopiston johtaja, Filosofian maisteri Kyösti Nestor Järvinen, toiseksi varamieheksi Puuseppä Jaakko Emil Perttilä, kolmanneksi varamieheksi Filosofiantohtori Arvid Neovius ja neljänneksi varamieheksi Sanomalehdentoimittaja Eero Erkkö.

Kerrotun vaalin tapahduttua kokoontuivat Pankkivaltuusmiehet 21 päivänä syyskuuta 1908, jolloin valittiin puheenjohtajaksi Vapaaherra Palmén sekä varapuheenjohtajaksi Professori Ståhlberg.

Tilapäisen esteen sattuessa ovat varamiehinä toimineet Herrat Listo, Relander, Hallstén ja Idman.

23 §.

Suomen Eduskunnan Pankkivaliokunnalle lähetetyssä kirjeessä 3 päivästä huhtikuuta 1908 esittivät Pankkivaltuusmiehet, kirjeessä tarkemmin kerrotuista syistä, että Suomen Pankin ohjesäännön 18 § muutettaisiin siten, että korkein määrä, minkä verran Pankin liikkeessä olevat setelit saavat nousta Pankin setelinanto-oikeuden vakuutena olevaa arvonvastinetta suuremmaksi, korotettaisiin 40 miljoonasta 50 miljoonaan markkaan.

Samalla ehdottivat Pankkivaltuusmiehet perusteilla,

Pankin ohjesäännön 18 ja 19 §:n muuttaminen.

joista sanotussa kirjeessä on tehty selkoa, että Pankin Ohjesäännön 19 §, jonka mukaan maan hallituksella oli valta Suomen Pankin metallikassan vahvistamiseksi Eduskunnan puolesta taata enintään 10 miljoonan markan suuruinen ulkomaan laina tahi krediitti, muutettaisiin siten, että Senaatin Talousosasto saisi, Pankkivaltuusmiesten siitä tekemästä ehdotuksesta, oikeuttaa Pankin ottamaan metallikassan vahvistamiseksi enintään 20 miljoonan markan suuruisen ulkomaisen lainan tahi krediitin.

Koska Eduskunta 1908 vuoden ensimmäisillä valtiopäivillä ei ehtinyt lopullisesti käsitellä näitä asioita, päättivät Pankkivaltuusmiehet 7 päivänä elokuuta 1908 lähettää Eduskunnan Pankkivaliokunnalle uuden kirjelmän asiasta, uudistaen kaikin puolin mitä Pankkivaltuusmiesten ensisimainitussa kirjeessä oli esitetty. Tämä esitys saavutti 22 päivänä syyskuuta Eduskunnan hyväksymisen, mutta armollista ratkaisua ei vielä ole saatu.

24 §.

Suomen Pankin ohjesäännön tarkastaminen.

Sen johdosta että Suomen Eduskunta kirjelmällä 2 päivältä marraskuuta 1907 oli antanut Pankkivaltuusmiesten toimeksi ottaa Pankin ohjesääntö uudelleen tarkastuksen alaiseksi, ja samalla tehdä uudet ehdotukset Pankin setelinantoa ja sen vararahastoa koskevien määräysten muuttamisesta sekä ylimääräisellä palkkasäännöllä olevan johtajanviran asettamisesta vakinaiseksi, päättävät Pankkivaltuusmiehet 7 päivänä huhtikuuta 1908 kehottaa Pankin Johtokuntaa asiaa valmistavasti käsittelemään. Tämän käsittelyn perusteella Pankkivaltuusmiehet tulevat ensi valtiopäivillä eri kirjelmässä esittämään Suomen Eduskunnalle uuden Ohjesäännön ehdotuksen.

Helsingissä 8 p:nä helmikuuta 1909.

E. G. Palmén.

Heikki Lindroos. K. J. Ståhlberg. H. G. Paloheimo.

W. A. Lavonius. Gösta Björkenheim.

G. E. Winter.

Liite Suomen Eduskunnan Pankkivaltuusmiesten kertomukseen vuodelta 1908.

Vleiskatsaus

Suomen Pankin tilaan ja toimintaan vuosina 1907—1908.

	Siv.
I. Suomen Pankin tila Jouluk. viim. p:nä 1907	2
II. ” ” ” ” ” ” ” ” 1908	4
III. Taulu osoittava Pankin tilaa joka vuosineljänneksen lopussa v. 1907—1908	6
IV. Taulu osoittava Pankin käyttämätöntä setelinanto-oikeutta joka kuukauden lopussa v. 1907—1908	8
V. Pankin kassatila 1907—1908 vuosien lopussa	9
VI. Pankin rahaliike v. 1907—1908	10
VII. Tulos Pankin liikkeestä v. 1907—1908	11
VIII. Säästyneitä voittovaroja v. 1907—1908	12

I. Suomen Pankin tilin tililukuun viimeisenä päivänä 1907.

Varat.				
<i>Setelinantoa vastaavia metallivaroja.</i>				
Metallikassa:				
Suomen kultarahaa	16,302,120	—		
Venäjän ja ulkomaan kultarahaa	8,750,648	84		
rahaksi lyömätöntä kultaa	320,796	95		
kultaa rahapajassa	19,166	98	25,392,732	77
Suomen hopearahaa			1,805,192	50
Obligatsioneja ulkomaan rahassa			27,591,299	78
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia			57,903,196	26
Ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja			216,297	07
Ulkomaisia vekseleitä			2,198,450	34
			115,107,168	72
<i>Saamisia.</i>				
Vekseleitä Suomen rahassa			54,655,880	92
Hypoteekkilainoja			24,168,678	97
Alkuperäislainoja			5,700	23
Kassakreditiiveja			4,960,414	99
			83,790,673	11
<i>Muita varoja.</i>				
Rahaksi lyömätöntä hopeata			28,053	17
Vaskirahaa			69,027	97
Obligatsioneja Suomen rahassa			168,278	—
Eri tilejä			16,069	83
Protestattuja kotimaisia vekseleitä			15,244	03
Kasvaneita korkoja, saldo			218,815	38
Pankki kiinteistöt	1,739,755	46		
Kalusto	100	—	1,739,855	46
			2,255,343	84
Smk			201,153,187	67

Velat.				
<i>Vaadittaessa maksettavia sitoumuksia:</i>				
liikkeessä olevia seteleitä			95,026,745	—
" " postivekseleitä	257,021	79		
" " osotuksia Pietarin kontto-				
toriin	11,023	70	268,045	49
Valtion pano- ja ottotilillä	27,825,798	95		
muiden " " "	6,780,112	67	34,605,911	62
perityitä vekseleitä	171,551	83		
valtiolainain vuosimaksuja	6,247	21		
ulkomaisia kirjeenvaihtajia	994,559	42		
eri tilejä	518,708	05	1,691,066	51
voittovaroista varattu			7,789,470	65
			139,381,239	27
Kantarahasto			25,000,000	—
Vararahasto, johon sisältyy pankin kiinteistöjen ja kaluston arvo Smk 1,739,855: 46			31,739,855	46
			56,739,855	46
Käyttämättömiä voittovaroja				5,032,092
Setelinantoa vastaavat metallivarat	115,107,168:	72		
Sen lisäksi on Pankki oikeutettu antamaan seteleitä	40,000,000:	—	155,107,168:	72
Poistetaan vaadittaessa maksettavat sitoumukset	139,381,239:	27		
ja myönnettyistä kassakreditiiveistä nostamatta oleva määrä	2,153,885:	01	141,535,124:	28
Käyttämätön setelinanto-oikeus Smk 13,572,044: 44				
Smk			201,153,187	67

II. Suomen Pankin tila loulukuun viimeisenä päivänä 1908.

Varat.			
<i>Setelinantoa vastaavia metallivaroja.</i>			
Metallikassa:			
Suomen kultarahaa	16,276,720	—	
Venäjän ja ulkomaan kultarahaa	7,254,641	48	
rahaksi lyömätöntä kultaa	251,105	96	
kultaa rahapajassa	20,070	29	23,802,537 73
Suomen hopearahaa			2,649,998 50
Obligatsioneja ulkomaan rahassa			22,966,524 89
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia			39,312,860 91
Ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja			273,020 36
Ulkomaisia vekseleitä			1,523,201 94
Ulkomainen krediitti, nostamatta			10,000,000 —
			100,528,144 33
<i>Saamisia.</i>			
Vekseleitä Suomen rahassa			51,234,378 16
Hypoteekkilainoja			22,409,027 94
Alkuperäislainoja			1,416 —
Kassakrediittejä			4,720,493 19
			78,365,315 29
<i>Muita varoja.</i>			
Rahaksi lyömätöntä hopeata			17,683 33
Vaskirahaa			114,498 73
Obligatsioneja Suomen rahassa			18,030 —
Eri tilejä			12,480 11
Protostattuja kotimaisia vekseleitä			261,739 82
Kasvaneita korkoja, saldo			181,527 43
Pankkikiinteistöt	1,927,752	06	
Kalusto	100	—	1,927,852 06
			2,533,811 48
Smk			181,427,271 00

Velat.			
<i>Vaadittaessa maksettavia sitoumuksia:</i>			
liikkeessä olevia seteleitä			85,989,438 —
" " postivekseleitä	270,262	07	
" " osotuksia Pietarin konttoriin	25,738	81	296,000 88
Valtion pano- ja ottotilillä	9,965,962	26	
muiden " " "	3,682,093	80	13,648,056 06
perityitä vekseleitä	115,411	60	
valtiolainain vuosimaksuja	3,946	66	
ulkomaisia kirjeenvaihtajia	1,509,332	81	
eri tilejä	225,448	47	1,854,139 54
Ulkomainen krediitti			101,787,634 48
			10,000,000 —
Kantarahasto			25,000,000 —
Vararahasto, johon sisältyy pankin kiinteistöjen ja kaluston arvo Smk 1,927,852: 06			36,959,945 —
			61,959,945 —
Käyttämättömiä voittovaroja			7,679,691 62
Setelinantoa vastaavat metallivarat	100,528,144:	33	
Sen lisäksi on pankki oikeutettu antamaan seteleitä	40,000,000: —	140,528,144:	33
Poistetaan vaadittaessa maksettavat sitoumukset	101,787,634:	48	
ja myönnettyistä kassakrediiteistä nostamatta oleva määrä	2,616,506:	81	104,404,141: 29
Käyttämätön setelinanto-oikeus Smk 36,124,003: 04			
Smk			181,427,271 00

III. Taulu osoittava Suomen Pankin tilaa joka vuosineljänneksen lopussa

vuosina 1907—1908.

Varat.

Vuosi.	Päivä.	Kuukausi.	Setelinantoa vastaavia metallivaroja.				Kotimaisia saamisia.	Muita varoja.
			Kultaa.	Suomen hopearahaa.	Ulkomaisia arvovastineita.	Setelinantoa vastaavia metallivaroja yhteensä.		
1906	31	Joulukuu	26,767,251	1,515,556	96,185,771	124,468,578	63,557,280	1,624,790
1907	30	Maaliskuu	27,119,824	1,418,048	92,860,744	121,398,616	69,449,972	1,493,402
"	29	Kesäkuu	27,792,748	1,317,914	96,845,297	125,955,959	68,011,650	1,574,666
"	30	Syyskuu	28,904,979	1,443,582	98,927,181	129,275,742	66,848,144	1,582,143
"	31	Joulukuu	25,392,733	1,805,193	87,909,243	115,107,169	83,790,675	2,255,344
1908	31	Maaliskuu	22,956,540	2,014,979	80,197,920	105,169,439	86,937,281	2,124,638
"	30	Kesäkuu	23,117,527	1,985,884	75,482,858	100,586,269	88,567,896	2,234,427
"	30	Syyskuu	23,691,666	2,216,443	88,044,849	113,952,958	72,890,460	2,154,228
"	31	Joulukuu	23,802,538	2,649,999	74,075,608	100,528,144	78,365,315	2,533,811

Velat.

Vuosi.	Päivä.	Kuukausi.	Vaadittaessa maksettavia sitoumuksia.					Ulkomainen krediittiivi.	Kanta- ja vararahastot.	Käyttämättömiä voittovaroja.
			Liikkeessä olevia seteleitä.	Liikkeessä olevia postiväleitä ja maksuosotuksia Pietarin konnttorin.	Pano- ja ottotileillä.	Perittäviä vekseliä, valtiolainain maksuja, konttorantasia, erinäisiä tilejä ja varattuja voittovaroja.	Setelistö yhteensä.			
1906	31	Joulukuu	92,315,783	427,831	31,747,792	6,261,197	130,752,604	—	46,108,573	12,789,471
1907	30	Maaliskuu	97,373,213	356,630	27,773,956	6,549,886	132,055,685	—	46,108,573	14,177,732
"	29	Kesäkuu	94,232,299	1,057,523	31,513,107	6,745,731	133,548,660	—	46,108,573	15,885,041
"	30	Syyskuu	97,363,114	216,704	29,534,448	6,912,657	134,026,923	—	46,108,573	17,570,532
"	31	Joulukuu	95,026,745	268,045	34,605,912	9,480,537	139,381,239	—	56,739,855	5,032,093
1908	31	Maaliskuu	96,296,479	262,901	32,937,468	1,490,549	130,987,397	—	56,739,855	6,504,105
"	30	Kesäkuu	93,352,194	262,435	20,089,770	2,304,725	116,009,124	10,000,000	56,739,855	8,639,612
"	30	Syyskuu	94,689,219	207,168	14,680,494	2,407,992	111,984,873	10,000,000	56,739,855	10,272,919
"	31	Joulukuu	85,989,438	296,001	13,648,056	1,854,139	101,787,634	10,000,000	61,959,945	7,679,692

IV. Taulu osoittava Pankin käyttämätöntä setelianto-oikeutta joka kuukauden lopussa vuosina 1907—1908.

	Pankin koko setelin anto-oikeus.	Setelistö yhteensä.	Myynti- ja kassakrediittivelistä nostamatta.	Käyttämätön setelianto-oikeus.
V. 1906 viim. p:nä Jouluk. .	164,468,578	130,752,604	2,385,945	31,330,029
" 1907 " " Tammik. .	161,852,598	130,602,698	1,503,863	29,746,037
" " " " Helmik. .	160,613,388	130,752,997	2,519,928	27,340,463
" " " " Maalisk. .	161,398,616	132,055,685	2,778,298	26,564,632
" " " " Huhtik. .	163,463,566	130,938,580	2,959,425	29,565,562
" " " " Toukok. .	162,888,914	132,931,511	2,641,192	27,316,211
" " " " Kesäk. .	165,955,959	133,548,660	3,282,250	29,125,049
" " " " Heinäk. .	169,242,113	131,763,250	2,228,187	35,250,676
" " " " Elok. .	168,249,449	131,418,746	1,934,609	34,896,094
" " " " Syysk. .	169,275,742	134,026,923	2,204,085	33,044,734
" " " " Lokak. .	164,497,981	138,630,390	2,295,537	23,572,054
" " " " Marrask. .	156,202,569	138,630,489	1,820,971	15,751,109
" " " " Jouluk. .	155,107,169	139,381,239	2,153,885	13,572,044
" 1908 " " Tammik. .	154,083,261	133,966,240	1,637,391	18,479,629
" " " " Helmik. .	151,925,056	136,637,867	1,266,588	14,020,601
" " " " Maalisk. .	145,169,439	130,987,397	2,252,899	11,929,143
" " " " Huhtik. .	147,779,957	122,993,100	2,250,331	22,536,526
" " " " Toukok. .	144,051,331	118,851,452	1,330,210	23,869,668
" " " " Kesäk. .	140,586,269	116,009,124	1,228,819	23,348,325
" " " " Heinäk. .	143,299,121	111,093,089	1,419,350	30,786,682
" " " " Elok. .	149,230,398	112,290,780	1,671,792	35,267,626
" " " " Syysk. .	153,952,958	111,984,873	2,152,539	39,815,546
" " " " Lokak. .	152,887,516	114,537,658	2,714,544	35,635,314
" " " " Marrask. .	148,400,297	111,906,121	2,766,740	33,727,436
" " " " Jouluk. .	140,528,144	101,787,634	2,616,507	36,124,003

V. Pankin kassatila 1907—1908 vuosien lopussa.

	Jouluk. viim. p:nä 1907.	Jouluk. viim. p:nä 1908.
Suomen kultarahaa	<i>Smc</i> 16,302,120: —	<i>Smc</i> 16,276,720: —
Venäjän ja ulkomaan kultarahaa	8,750,648: 84	7,254,641: 48
Rahaksi lyömätöntä kultaa	320,796: 95	251,105: 96
" hopeata	28,053: 17	17,683: 83
Suomen hopearahaa	1,805,192: 50	2,649,998: 50
" vaskirahaa	69,027: 97	114,498: 73
Pankin omia seteleitä	240,114,134: —	195,328,941: —
Pankkiseteleitä ja kuponkeja ulkomaan rahassa	216,297: 07	273,020: 36
	<i>Smc</i> 267,606,270: 50	<i>Smc</i> 222,166,609: 36

VIII. Säästyneitä voittovaroja vuosina 1907—1908.

Joulukuun viim. p:nä 1906 käyttämättömiä	<i>Smk</i> 12,789,470: 65	
” ” varattuja	” 5,000,000: —	<i>Smk</i> 17,789,470: 65
Vuonna 1907 tuli lisää	” 5,032,092: 94	
” 1908 ”	” 7,679,691: 62	” 12,711,784: 56
		<i>Smk</i> 30,501,255: 21
Vuonna 1907 on vararahastoon siirretty	<i>Smk</i> 10,000,000: —	
1908 ”	” 5,032,092: 94	
” ” Eduskunnan päätösten mukaisesti maksettu Valtiolle	” 7,789,470: 65	” 22,821,563: 59
		Käyttämättä Jouluk. viim. p:nä 1908 <i>Smk</i> 7,679,691: 62